

WSTĘPNE OBSERWACJE NAD DŁUGOŚCIĄ CIAŻY U KLACZY PEŁNEJ KRWI ANGIELSKIEJ

MARIA GANOWICZOWA, MICHAŁ GANOWICZ

W doniesieniu przedstawiono jak duże są różnice w długości ciąży od dnia owulacji i ostatniego skoku ogiera, do dnia wyźrebienia się klaczy. W tym celu poddaliśmy obserwacji 502 klacze pełnej krwi angielskiej w latach 1953—1963 w stadninach krajowych (badania na owulację przeprowadzono w latach 1959—1962). Jako dokumentację pomocniczą w obliczaniu długości ciąży, oprócz badań i notatek własnych posługiwano się także zapiskami stadninowymi oraz Polskimi Księgami Stadnymi Koni Pełnej Krwi Angielskiej.

Spośród 502 klaczy u 79 skontrolowano owulację, z tego u 60 klaczy stanowiących ogierem Aquino (ur. 1948).

Przeciętna długość ciąży, liczona od dnia owulacji, wynosi 331,11 dni (przy mniej więcej równej ilości urodzonych ogierków i klaczek), natomiast długość ciąży od ostatniego skoku u tych samych klaczy wynosi 332,66 dni. A więc różnica wynosi 1,35 dni. W rzeczywistości różnica ta będzie mniejsza, ponieważ moment owulacji mógł nastąpić na kilka, a nawet kilkanaście godzin przed stwierdzeniem tego *per rectum* (badano co 24 godziny).

Przeciętna długość ciąży u pozostałych 423 klaczy nie badanych w kierunku owulacji, wynosi 335,26 dni, a u wszystkich klaczy, tzn. badanych na owulację i nie badanych, ale liczonych od ostatniego skoku ogiera, długość ciąży u klaczy od owulacji do wyźrebienia i od ostatniego skoku do wyźrebienia u klaczy, u których nie badano w owulacji, wynosi 4,15 dni, a u tych samych klaczy plus 79 badanych na owulację, liczona od ostatniego skoku ogiera, wynosi 3,46 dni.

Obliczono również powyższe zależności w odniesieniu do klaczy krytych ogierem Aquino, po którym zgromadzono najwięcej materiału (60 klaczy badanych na owulację i 64 nie badane). Okazuje się, że tutaj długość ciąży, liczona od ostatniego skoku, u klaczy które były badane

na owulację trwa krócej, aniżeli u tych, które nie były badane i wynosi 332,4 u badanych, a 333,9 u nie badanych.

Długość ciąży, licząc od ostatniego skoku ogiera do czasu wyźrebienia się klaczy, które urodziły ogierki, wynosi 334,74 dni, a u tych, które urodziły klaczki 333,35 dni. Różnica wynosi 1,39 dnia. Różnica jest tutaj nieco mniejsza aniżeli obliczona tylko dla ogiera Aquino, po którym długość ciąży u klaczy, które urodziły ogierki wynosi 334,67 dni, a tam gdzie urodziły klaczki 331,78 dni.

Obliczono również długość ciąży u klaczy w zależności od ich wieku i od stanowienia klaczy poszczególnymi ogierami. W obydwu przykładach może istnieć błąd bo należałoby (zakładając, że są różnice w długości ciąży u klaczy po poszczególnych ogierach zależnie od ich wieku i w zależności od wieku klaczy) — grupy klaczy obliczyć dla poszczególnych ogierów, a u ogierów dla grup klaczy w zależności od ich wieku. Ze względu na zbyt szczupły materiał tego nie zrobiono. Nie mniej (jak widać z tablic 1 i 2) są dość duże różnice w długości ciąży, zarówno

Tabela 1

Przeciętna długość ciąży liczona od ostatniego skoku ogiera w zależności od wieku klaczy

Lp.	Wiek klaczy w latach	Ilość klaczy	Średnia długość ciąży
1	3	8	334,62
2	4	36	335,99
3	5	58	335,66
4	6	57	334,82
5	7	54	334,55
6	8	50	333,7
7	9	39	331,74
8	10	43	332,83
9	11	26	332,84
10	12	31	331,48
11	13	21	333,91
12	14	21	336,71
13	15	19	334,78
14	16	8	335,32
15	17	10	340,7
16	18	7	338,57
17	19	6	338,67
18	20	4	342,—
19	21	2	340,—
20	22	2	336,—

Tabela 2

Przeciętna długość ciąży klaczy liczona od ostatniego skoku ogiera, w zależności od stanowienia danym ogierem

Lp.	Nazwa ogiera	Ilość klaczy stanowionych	Przeciętna długość ciąży
1	Turysta	35	344,46
2	Sickingen	24	341,46
3	Ping Pong	26	396,6
4	Turf	11	335,45
5	Dorpart	41	334,8
6	Sygnat	31	334,74
7	De Corte	25	333,96
8	Ceremoniał	31	333,9
9	Oduagis	28	333,85
10	Arras	26	333,84
11	Aquino	124	333,69
12	Dar Es Salem	6	332,17
13	Pink Pearl	26	332,92
14	Good-bye	32	327,41
15	Grys	5	326,40

Nie podajemy ogierów, które stanowiły mniej niż 5 klaczy

pomiędzy poszczególnymi ogierami, jak i u klaczy zależnie od wieku, aczkolwiek w tym ostatnim przypadku różnice są znacznie mniejsze.

Natomiast zaobserwowaliśmy u niektórych klaczy małą rozpiętość w długości ciąży obliczając poszczególne ciąże.

Wnioski

1. Długość ciąży od owulacji do wyźrebienia jest krótsza niż liczona od ostatniego skoku (u tych samych klaczy).
2. Są różnice w długości ciąży u klaczy badanych na owulację i nie badanych. Świadczyć by to mogło, że badanie na owulację w jakiś sposób może wpłynąć na długość ciąży.
3. U klaczy, które urodziły ogierki ciąża trwa dłużej, aniżeli u tych, które urodziły klaczki.
4. Są niezbyt duże różnice w długości ciąży u klaczy w zależności od ich wieku.
5. Są różnice długości ciąży u klaczy w zależności od doboru ogiera do stanowienia.

PIŚMIENNICTWO

1. Asdell S. A. (1946): Pattern of mammalian reproduct on Ithca, N. York.
2. Bielański W. (1962): Rozród zwierząt gospodarskich, Warszawa PWRiL.
3. Ganowicz M. (1964): Zależność między nasileniem objawów zewnętrznych rui i dojrzewaniem pęcherzyka Graafa u klaczy, a zakażeniem dróg rodnych w okresie sezonu kopulacyjnego. Rozprawa doktorska, Wrocław.
4. Jöchle W. (1957): Arch. Gyn. 190, 122—125.

М. Ганович, М. Ганович

ДЛИТЕЛЬНОСТЬ ЖЕРЁБОСТИ У ЧИСТОКРОВНЫХ АНГЛИЙСКИХ КОБЫЛ

Резюме

Исследовалась длительность жерёбости у чистокровных английских кобыл от момента последнего покрытия и момента овуляции за 1959—1962 гг. Проведено сравнительное сопоставление полученных результатов, а также с годами неконтролированной овуляции.

В годы контролируемой овуляции разница в длительности жерёбости между овуляцией и последним покрытием составляла 1,35 дня.

Длительность жеребести со дня овуляции составляла 331,11 дн. В то же время длительность жеребести у кобыл, не исследованных в направлении овуляции от последнего покрытия — составляла 335,26 дн.

Разница по сравнению с исследованной группой составляла 4,15 дн.

Длительность жеребести у кобыл, родивших жеребчиков, на 1,39 дней длиннее, чем у кобыл, родивших кобылок.

Отмечены незначительные колебания длительности жеребести у кобыл в зависимости от их возраста (табл. 1) и заметная разница в зависимости от жеребца, используемого для покрытия (табл. 2).

M. Ganowicz, M. Ganowicz

PRELIMINARY STUDIES ON THE DURATION OF PREGNANCY IN ENGLISH THROUGHBREED MARES

Summary

Investigations on the length (duration) of gestation in English thoroughbred mares, beginning with the last mating and moment of ovulation, were made in the years 1959—1962. They aimed to compare obtained results between them and with data of years in which ovulation was not controlled.

In years when the ovulation was controlled, the difference in the gestation length between the moment of ovulation and the last successful mating amounts to 1,35 day. The length of gestation starting with the of ovulation is of 331,11 days. But the length of gestation beginning with the last mating in mares, which were not controlled in respect to ovulation, amounts to 335,26 days. The difference between these mares and the mares which were actually controlled in respect to ovulation, is of 4,15 days.

The length of gestation in mares which bore little colts, is 1,30 days longer, than that of mares which bore little mares.

There are slight vacillations in the length (duration) of gestation in mares depending on their respective age (table 1). But these vacillations are very distinct depending on the stallion by which the mares have been covered (table 2).